

VU Research Portal

De wereld van jongeren

Lanser - van der Velde, A.M.

published in

De Open Poort. Protestants tijdschrift rond geloof en samenleving
2004

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Lanser - van der Velde, A. M. (2004). De wereld van jongeren. *De Open Poort. Protestants tijdschrift rond geloof en samenleving*, jrg. 84(juni), 3-5.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

De wereld van jongeren

In: De Open Poort, Protestants Tijdschrift rond geloof en samenleving, Edegem (Belgie) juni 2004, jrg.84, pp 3- 5.

Alma Lanser

Groei

Bij de groep jongeren behoor je in de levensperiode zo ongeveer tussen de 12 en 22, 24 jaar. Nadat je de basisschool hebt verlaten, wordt je steeds groter. Tien jaar, wanneer iedereen om je heen weet dat je helemaal op eigen benen staat, ben je een jong volwassene. De periode 'jongere' is geen precies begrensde leeftijdsfase, maar meestal is wel duidelijk wie er bij hoort.

Het is een turbulente levensperiode want in een betrekkelijk korte tijd vinden er veel veranderingen plaats. De eerste en meest zichtbare verandering is de sterke lichamelijke groei die gepaard gaat met seksuele rijping. Kinderen groeien uit tot mannen en vrouwen. De tweede verandering, die later op gang komt, meer tijd nodig heeft en langer doorloopt, is de geestelijke groei. Van afhankelijke kinderen, nog niet in staat om voor zichzelf te zorgen, veranderen jongeren in een jaar of tien in zelfstandige mensen. De twee groeibewegingen gaan snel en kosten veel. Periodes met veel veranderingen zijn tijden van risico en kans. Er kunnen dingen fout gaan, jongeren kunnen ontsporen, maar de meesten (zo'n 95 %) komen veilig aan in de volwassenheid. En als volwassenen behoort hen de toekomst.

Ouders

Tot hun twaalfde vinden kinderen alles wat hun ouders zeggen vanzelfsprekend. Ouders zijn alles en ze hebben altijd gelijk. Zelfs als kinderen protesteren tegen iets wat hun ouders zeggen, is dat protest meestal maar van korte duur. Het is gewoon zo dat ouders er zijn. Ouders weten hoe het moet en wat ouders zeggen is waar. Wat ouders aan hun kinderen tot hun twaalfde jaar meegeven, is de basis voor hun verdere ontwikkeling. Twaalf jaar opvoeden lijkt een korte periode, maar ieder die terug kan kijken weet van de grote en onuitwisbare invloed van het gezin van herkomst.

Door hun geestelijke groei nemen de verstandelijke vermogens van jongeren toe. Zij zijn vanaf hun veertiende langzamerhand meer in staat om op een afstand naar de wereld en zichzelf te kijken. Jongeren vinden dan opeens hun ouders niet meer vanzelfsprekend maar gaan hen zien zoals zij zijn. Opeens kijken ze van buitenaf tegen hun ouders aan en zien ze hen 'anders'. Dit is een nieuwe en verwarrende beleving, zoals er veel nieuw en verwarrend is in deze levensfase. Waarnemingen en gevoelens waar een kind nog overheen huppelt of mee naar zijn ouders gaat, zijn voor jongeren ingrijpende belevingen. Opeens zijn hun ervaringen van henzelf en zijn zij zich bewust van wat zij voelen en meemaken. Daar weten jongeren niet altijd raad mee. Ook daar moet je aan wennen en mee leren omgaan.

Experiment en vangnet

De lichamelijke en geestelijke groei haalt veel overhoop. Vooral in de eerste periode van heftige groei kunnen jongeren 'puberen'. Ze zijn dwars, tegendraads of juist passief en afwezig. Ze hebben snel wisselende stemmingen en reageren onverwacht als vaatjes buskruit. De huilende of woedend schreeuwende tiener die met slaande deuren naar de slaapkamer vertrekt, komt in elk gezin voor. Ouders kunnen onzeker worden door die felle emoties, maar zullen meer ontspannen optreden als ze zich realiseren dat de verwarring van hun kind waarschijnlijk nog groter is dan de hunne.

De groei en verandering van hun kind vraagt ook van ouders een andere houding. Jongeren ontwikkelen hun identiteit en zijn op weg om te worden wie zij zijn. Op de weg naar volwassenheid valt er veel te experimenteren. De ouders zullen hun kinderen stap voor stap moeten loslaten. Als ouders een zeer verantwoordelijke instelling hebben of al te zorgzaam zijn voor hun kroost, kunnen zij hun kinderen in de weg staan in hun groei naar volwassenheid. Hét opvoedingsadvies voor ouders met opgroeiende jongeren is: hen ruimte geven voor het experiment en er zijn als vangnet als het nodig is.

Voor jongeren is de taak van deze levensfase om zelfstandig en zelf-veantwoordelijk te worden. Daar is ruimte en experiment voor nodig. Veel zaken des levens leer je alleen door proberen en oefenen. Ouders hebben de opdracht hun kinderen los te laten en niet meer te controleren en te regelen dan strikt nodig is. De kunst van het loslaten is net zo experimenteel als de kunst om zelf verantwoordelijke te zijn. Waar de grens ligt tussen vasthouden en loslaten vinden ook ouders al doende uit.

Vrienden

Vrienden en vriendinnen zijn in deze levensperiode van het grootste belang. Een vriendengroep van jongeren wordt in de opvoedkunde vaak met het Engelse woord 'peers' aangeduid. Peers betekent gelijken, gelijkgezinden, maatjes. Behoren bij een groep leeftijdsgenoten biedt de veiligheid die jongeren wel nodig hebben, maar niet meer van hun ouders willen. Ieder kent het fenomeen van de vriendinnen die vrijwel gelijke kleding dragen, de meiden die onafscheidelijk zijn en de groepen jongens die van sport, muziek of juist van rondhangen hun levensvulling lijken te maken.

De vriendengroep geeft identiteit. Met deze groepen ontstaan er jeugdculturen. Jongeren in een groep dragen dezelfde kleding en houden van dezelfde muziek. De groep biedt houvast in de grote hoeveelheid vragen waar jongeren in deze tijd antwoord op moeten vinden. Vanuit de grote wereld met de overweldigende informatiestroom komen veel voorbeelden op de jongeren af. In de media worden allerlei levensmogelijkheden aangeboden en soms ook extreem aantrekkelijk voorgesteld. Idolen en idealen kunnen richtinggevend zijn in de ontwikkeling van de jongere. Maar zij zullen ook moeten leren met beide benen op de grond te blijven staan. Vrienden helpen in het ontdekken van hun eigen mogelijkheden en kracht. En vrienden helpen je om te relativeren als het allemaal niet vanzelf gaat. Samen met vrienden is het gemakkelijker je weg te vinden.

Geloof

De wereld is modern en veelkleurig geworden. In deze wereld, waarin we over van alles kunnen horen, is de vanzelfsprekendheid van het geloof zoals het was, verdwenen. Jonge mensen van deze tijd komen in onze multiculturele en multireligieuze samenleving in aanraking met veel verschillende godsdiensten en allerlei varianten van levensbeschouwelijke ontwerpen. Iedereen kan zien dat je ook prima kunt leven zonder

geloof, want veel mensen doen dat. Het vanzelfsprekend ingroeien in de traditie van de ouders is onmogelijk geworden. Mensen moeten keuzes maken uit het grote aantal mogelijkheden en worden als individu verantwoordelijk voor het ontwerp van hun leven. Dat geldt ook voor de levensovertuiging.

Kerkblijvers vinden het leeglopen van de kerk zorgelijk, maar volgens recente onderzoeken is afscheid van het instituut lang niet hetzelfde als ongelovigheid. Jongeren zijn over het algemeen wel geïnteresseerd in zingevingsvragen. Hun reserve betreft vaker het lidmaatschap van een geloofsgemeenschap. Jongeren zoeken een 'kerk die bij hen en hun vrienden past'. Als die niet voorhanden is, lenen zij delen uit diverse geloofssystemen en levensovertuigingen, die tegemoet komen aan hun vragen en behoeften op dat moment. Het geloof van jongeren is mogelijk nog wel aanwezig, maar het is in vele gevallen privé en ongebonden.

Tegen de achtergrond van ontkerkelijking is het geloof van de jongeren meerdere malen en vanuit diverse perspectieven onderzocht. Uit al deze onderzoeken blijkt dat de relatie ouders en kinderen het belangrijkste medium is waardoor het geloof aan de volgende generatie wordt doorgegeven. Het doorgeven aan jongeren gebeurt vooral in gesprekken, "tussen eten en afwas". In gesprekken laten ouders hun kinderen zien waarom en hoe godsdienst van betekenis is in hun eigen leven. Het geloof van de volgende generatie zal er anders uitzien dan het geloof van hun ouders en grootouders. Hoe dat zal zijn ligt nog in hun én Gods toekomst verborgen.

Zaandam, Alma Lanser